

Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 26. októbra 2016 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Smernica 93/13/EHS — Článok 99 Rokovacieho poriadku
Súdneho dvora — Zmluvy uzatvorené medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi — Hypotéky —
Podmienka minimálnej úrokovej sadzby — Konanie o hromadnej žalobe — Individuálne konanie
s rovnakým predmetom — Predbežné opatrenia“

V spojených veciach C-568/14 až C-570/14,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona (Obchodný súd č. 3 Barcelona, Španielsko) z 1. decembra, 27. novembra a 1. decembra 2014 a doručené Súdnemu dvoru 9. decembra 2014, ktoré súvisia s konaniami:

Ismael Fernández Oliva

proti

Caixabank SA (C-568/14),

Jordi Carné Hidalgo,

Anna Aracil Gracia

proti

Catalunya Banc SA (C-569/14),

a

Nuria Robirosa Carrera,

César Romera Navales

proti

Banco Popular Español SA (C-570/14),

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory J. L. da Cruz Vilaça, podpredseda A. Tizzano (spravodajca), sudcovia
M. Berger, A. Borg Barthet a F. Biltgen,

* Jazyk konania: španielčina.

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Fernández Oliva, v zastúpení: F. Bertrán Santamaría, procurador, a J. Andreu Blake, abogado,
- Caixabank SA, v zastúpení: R. Feixo Bergada, procurador, a Ó. Quiroga Sardi, abogado,
- Catalunya Banc SA, v zastúpení: I. Fernández de Senespleda, abogado,
- Banco Popular Español SA, v zastúpení: C. Fernández Vicién, N. Iglesias, I. Moreno-Tapia Rivas, J. Torrecilla, J. Capell a J. Piñeiro, abogados,
- španielska vláda, v zastúpení: A. Gavela Llopis, splnomocnená zástupkyňa,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Baquero Cruz a D. Roussanov, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že sa rozhodne odôvodneným uznesením podľa článku 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

vydal toto

Uznesenie

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 7 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov vo veciach C-568/14 medzi pánom Ismaelom Fernándezom Olivom a bankou Caixabank SA; C-569/14 medzi pánom Jordim Carnéom Hídalgom a pani Annou Aracilovou Graciovou na jednej strane a bankou Catalunya Banc SA na druhej strane, a C-570/14 medzi pani Nuriou Robirosovou Carrerovou a pánom Césarom Romerom Navalesom na jednej strane a bankou Banco Popular Español SA na druhej strane, týkajúcich sa platnosti zmluvných podmienok o úrokovej sadzbe použitých v zmluvách o hypotekárnom úvere uzavretých medzi týmito účastníkmi konania.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 znie:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa, podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“

4 Článok 7 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

Španielske právo

5 Článok 721 Ley 1/2000 de enjuiciamiento civil (zákon č. 1/2000 o občianskom súdnom konaní, ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) zo 7. januára (BOE č. 7 z 8. januára 2000, s. 575) stanovuje:

„1. Každý účastník konania vo veci samej alebo konania o protinávrhu môže na svoju zodpovednosť navrhnúť súdu, aby nariadil opatrenia podľa ustanovení tejto hlavy, ktoré považuje za potrebné na zabezpečenie účinnosti súdnej ochrany, ktorá by mohla byť účastníkovi konania priznaná v prípadnom rozhodnutí, ktorým by sa vyhovel jeho návrhom.

2. Súd v žiadnom prípade nemôže *ex officio* nariadiť zabezpečovacie opatrenia upravené v tejto hlave bez toho, aby boli dotknuté pravidlá týkajúce sa osobitných konaní. Súd nemôže uložiť prísnejšie zabezpečovacie opatrenia, než sú navrhované opatrenia.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

- 6 Vo veci C-568/14 podal žalobu pán Fernández Oliva v rámci sporu s Caixabank o platnosť zmluvnej podmienky, ktorá stanovuje minimálnu úrokovú sadzbu a je obsiahnutá v zmluve o hypotekárnom úvere uzatvorenej medzi týmito účastníkmi konania 6. júna 2006.
- 7 Žalobu týkajúcu sa veci C-569/14 podali pán Carné Hidalgo a pani Aracil Gracia v rámci sporu s Catalunya Banc rovnako o platnosť zmluvnej podmienky, ktorá stanovuje minimálnu úrokovú sadzbu a je použitá v zmluve o prevode hypotekárneho úveru uzatvorenej medzi týmito účastníkmi konania 21. júna 2005.
- 8 Rovnako návrh týkajúci sa veci C-570/14 podali pani Robirosa Carrera a pán Romera Navales v rámci sporu s Banco Popular Español o platnosť zmluvnej podmienky, ktorá stanovuje minimálnu úrokovú sadzbu a je zahrnutá v zmluve o hypotekárnom úvere uzatvorenej medzi týmito účastníkmi konania 21. júna 2005.
- 9 Žalobcovia v konaní vo veci samej podali tieto individuálne žaloby s odvolaním sa na nekalú povahu v zmysle smernice 93/13 uvedených zmluvných podmienok, ktoré stanovujú minimálne úrokové sadzby, lebo tieto podmienky zaistujú finančným inštitúciám, že minimálne úrokové sadzby v uzavretých zmluvách o hypotekárnom úvere nemôžu byť v žiadnom prípade nižšie ako vopred stanovená hodnota, a to nezávisle od zmien trhových sadzieb.
- 10 V súvislosti s uvedenými individuálnymi žalobami uviedli finančné inštitúcie žalované v konaní vo veci samej, že na Juzgado de lo Mercantil n° 11 de Madrid (Obchodný súd č. 11 Madrid, Španielsko) sa prejednáva hromadná žaloba s rovnakým predmetom. S odvolaním sa na článok 43 Občianskeho súdneho poriadku preto navrhli prerušiť uvedené konania vo veci samej až do vynesenia konečného rozsudku, ktorým sa ukončí konanie o hromadnej žalobe.
- 11 Keďže v sporoch vo veciach C-569/14 a C-570/14 boli návrhy v takomto zmysle zamietnuté uzneseniami Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona (Obchodný súd č. 3 Barcelona, Španielsko), Catalunya Banc a Banco Popular Español napadli tieto uznesenia na uvedenom súde, pričom vzniesli

námietku prekážky začatého konania na základe článku 421 Občianskeho súdneho poriadku a nenavrhli prerušiť, ale zastaviť predmetné konania z dôvodu, že žalobcovia vo veci samej sú viazaní výsledkom prejednávanej hromadnej žaloby.

- 12 Vnútroštátny súd, ktorý preskúmal jednotlivé návrhy dotknutých finančných inštitúcií, v tejto súvislosti tvrdí, že prerušenie či dokonca zastavenie konaní o individuálnych žalobách by za predpokladu paralelne prebiehajúceho konania o hromadnej žalobe mohlo poškodiť záujmy dotknutých spotrebiteľov, lebo žalobcom, ktorí podali individuálne žaloby, nemožno vyhovieť v ich konkrétnych návrhoch, pretože sa stávajú viazanými výsledkom hromadnej žaloby, aj keď sa rozhodli, že sa od nej budú dištancovať.
- 13 V tejto súvislosti však vnútroštátny súd po tom, čo zistil, že Juzgado de lo Mercantil n° 9 de Barcelona (Obchodný súd č. 9 Barcelona, Španielsko) už podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania, týkajúci sa konkrétne zlučiteľnosti článku 43 Občianskeho súdneho poriadku s článkom 7 smernice 93/13, konštatoval, že podľa tohto článku 43 Občianskeho súdneho poriadku nemôže za daných okolností *ex officio* prerušiť konania vo veci samej. Vzhľadom na to má vnútroštátny súd aj ďalšie pochybnosti o zlučiteľnosti uvedeného článku 43 so systémom ochrany ustanoveným v článku 7 smernice 93/13.
- 14 Pochybnosti vnútroštátneho súdu sa týkajú tiež súladu článku 721 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku so smernicou 93/13 v rozsahu, v akom toto ustanovenie vnútroštátneho práva zakazuje *ex officio* nariadiť predbežné opatrenia na zmiernenie negatívnych účinkov dotknutých neprimerane dlhých konaní na spotrebiteľov, ktorí sú žalobcami vo veciach samých, na obdobie do vydania konečného rozsudku v paralelne prebiehajúcom konaní o hromadnej žalobe, ktorého výsledok sa pravdepodobne použije aj v prípade individuálnych žalôb.
- 15 Za týchto okolností Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona (Obchodný súd č. 3 Barcelona) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
 1. Zakladá článok 43 [Občianskeho súdneho poriadku], ktorý bráni tomu, aby súd v prípade, že iný súd podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor Európskej únie, navrhol účastníkom konania možnosť prerušiť občianske súdne konanie, zjavné obmedzenie článku 7 smernice 93/13, pokiaľ ide o povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov?
 2. Zakladá článok 721 ods. 2 [Občianskeho súdneho poriadku], ktorý bráni tomu, aby súd *ex officio* nariadil alebo navrhol nariadenie predbežných opatrení v konaniach o individuálnych žalobách, v ktorých sa navrhuje určiť neplatnosť všeobecnej zmluvnej podmienky z dôvodu jej nekalej povahy, zjavné obmedzenie článku 7 smernice 93/13, pokiaľ ide o povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov?
 3. Majú predbežné opatrenia, ktoré možno vydať v rámci konania o individuálnej žalobe, a to buď *ex officio*, alebo na návrh účastníka konania, zostať účinné až do vydania konečného rozhodnutia, či už v konaní o individuálnej žalobe alebo v paralelne prebiehajúcom konaní o hromadnej žalobe, s cieľom zabezpečiť primerané a účinné prostriedky uvedené v spomenutom článku 7 citovanej smernice?

Súdnemu dvoru treba navrhnúť, aby konanie o tomto návrhu prebehlo v skrátenom konaní v súlade s článkom 105 ods. 1 rokovacieho poriadku.“

- 16 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 21. januára 2015 boli veci C-568/14, C-569/14 a C-570/14 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.
- 17 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 12. februára 2015, Fernández Oliva a i. (C-568/14 až C-570/14, EU:C:2015:100), boli návrhy vnútroštátneho súdu na prejednanie týchto vecí v skrátanom súdnom konaní upravenom v článku 23a Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a v článku 105 ods. 1 rokovacieho poriadku uvedeného súdu zamietnuté.
- 18 Nakoniec v nadväznosti na vyhlásenie rozsudku zo 14. apríla 2016, Sales Sinués a Drame Ba (C-381/14 a C-385/14, EU:C:2016:252), vnútroštátny súd oznámil Súdnemu dvoru, že chce svoju prvú prejudiciálnu otázku vziať späť. V tomto rozsudku sa Súdny dvor vyjadril k vzťahu medzi individuálnymi žalobami a paralelnými hromadnými žalobami o určenie nekalej povahy obdobných zmluvných podmienok a rozhodol, že smernica 93/13 bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je španielska právna úprava vo veci samej, podľa ktorej súd prejednávajúci individuálnu žalobu spotrebiteľa je povinný automaticky prerušiť toto konanie až do vydania konečného rozsudku v prebiehajúcom konaní o hromadnej žalobe, a to bez toho, aby sa mohol vziať do úvahy význam tohto prerušenia z hľadiska ochrany spotrebiteľa, ktorý na súd podal individuálnu žalobu, a aby sa tento spotrebiteľ mohol rozhodnúť, že sa od hromadnej žaloby dištancuje.

O prejudiciálnych otázkach

- 19 Podľa článku 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak je položená prejudiciálna otázka zhodná s otázkou, o ktorej už Súdny dvor rozhodol, ak možno odpoveď na takúto otázku jednoznačne vyvodiť z judikatúry alebo ak odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti, Súdny dvor môže na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia.
- 20 V tejto veci treba uplatniť uvedený článok.
- 21 Svojou druhou a tretou prejudiciálnou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 7 smernice 93/13 vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá neumožňuje súdu konajúcemu o individuálnej žalobe spotrebiteľa o určenie nekalej povahy zmluvnej podmienky, ktorá ho viaže s predávajúcim alebo dodávateľom, *ex officio* nariadiť predbežné opatrenia až do vydania konečného rozsudku v prebiehajúcom konaní o hromadnej žalobe, ktorej výsledok sa pravdepodobne použije aj v prípade individuálnej žaloby.
- 22 V tomto ohľade treba na úvod pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry vnútroštátny súd konajúci vo veci, ktorá sa riadi právom Únie, musí mať možnosť nariadiť predbežné opatrenia s cieľom zabezpečiť úplnú účinnosť súdneho rozhodnutia o existencii práv vyplývajúcich z práva Únie, ktoré má byť vydané (pozri rozsudky z 19. júna 1990, Factortame a i., C-213/89, EU:C:1990:257, bod 21; z 11. januára 2001, Siples, C-226/99, EU:C:2001:14, bod 19, ako aj z 13. marca 2007, Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163, bod 67).
- 23 Pokiaľ ide o súdnu ochranu práv spotrebiteľov pred uplatňovaním nekalých podmienok v zmluvách uzavretých s predajcami alebo dodávateľmi, ktoré im priznáva smernica 93/13, z ustálenej judikatúry vyplýva, že článok 6 ods. 1 tejto smernice, podľa ktorého nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, predstavuje kogentné ustanovenie smerujúce k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, body 44 a 45, ako aj zo 17. júla 2014, Sánchez Morcillo a Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, body 22 a 23).

- 24 V tomto kontexte Súdny dvor spresnil, že vnútroštátny súd je povinný *ex officio* posúdiť nekalú povahu zmluvnej podmienky patriacu do pôsobnosti uvedenej smernice, a tým odstrániť nerovnováhu medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, pretože je oboznámený s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (pozri rozsudky zo 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, bod 46, a z 30. apríla 2014, Barclays Bank, C-280/13, EU:C:2014:279, bod 34).
- 25 Pokiaľ ide o dôsledky, ktoré treba vyvodiť z určenia *ex officio* nekalej povahy zmluvnej podmienky, Súdny dvor už rozhodol, že hoci smernica 93/13 nestanovuje povinnosť harmonizovať sankcie uplatniteľné za takých okolností, článok 7 ods. 1 smernice ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby existovali primerané a účinné prostriedky na zabránenie ďalšiemu používaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatváraných so spotrebiteľmi (rozsudky z 26. apríla 2012, Invitel, C-472/10, EU:C:2012:242, bod 35, a zo 14. apríla 2016, Sales Sinués a Drame Ba, C-381/14 a C-385/14, EU:C:2016:252, bod 31).
- 26 Pokiaľ ide o požiadavku predbežnej ochrany spotrebiteľov v rámci sporov týkajúcich sa takých podmienok, Súdny dvor už rozhodol najmä na základe judikatúry vyplývajúcej z rozsudku z 13. marca 2007, Unibet (C-432/05, EU:C:2007:163), že táto smernica bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá tým, že v konaní o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou nestanovuje možnosť vzniesť námietky voči nekalej povahe zmluvnej podmienky, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, znemožňuje súdu rozhodujúcemu v určovacom konaní, ktorý je príslušný na posúdenie nekalej povahy tejto podmienky, prijať predbežné opatrenia, najmä tie, ktoré vedú k prerušeniu uvedeného konania o výkone rozhodnutia, hoci prijatie týchto opatrení je potrebné na zabezpečenie plnej účinnosti jeho konečného rozhodnutia (pozri rozsudok zo 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, bod 64).
- 27 Súdny dvor ďalej rozhodol, že uvedená smernica bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje súdu rozhodujúcemu o výkone rozhodnutia v rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou ani preskúmať *ex officio* alebo na návrh spotrebiteľa nekalú povahu podmienky, ktorá je obsiahnutá v zmluve, z ktorej vyplýva tento vymáhaný dlh a ktorá je podkladom pre exekučný titul, ani prijať predbežné opatrenia, predovšetkým prerušiť výkon rozhodnutia, ak je prijatie takýchto opatrení nevyhnutné na zaručenie plnej účinnosti konečného rozhodnutia súdu rozhodujúceho v príslušnom konaní (uznesenie zo 14. novembra 2013, Banco Popular Español a Banco de Valencia, C-537/12 a C-116/13, EU:C:2013:759, bod 60).
- 28 Celá táto judikatúra však umožňuje jednoznačne vyvodiť odpoveď na predloženú druhú a tretiu prejudiciálnu otázku, keďže sa tieto otázky v podstate týkajú toho, či je neumožnenie vnútroštátnemu súdu, ktorý koná o individuálnej žalobe spotrebiteľa v rovnakom procesnom kontexte, akým je procesný kontext rozsudku zo 14. apríla 2016, Sales Sinués a Drame Ba (C-381/14 a C-385/14, EU:C:2016:252), aby *ex officio* nariadil predbežné opatrenia na zabezpečenie úplnej účinnosti jeho konečného rozhodnutia do vynesenia konečného rozsudku v prebiehajúcim konaní o hromadnej žalobe, ktorého výsledok sa pravdepodobne použije aj v prípade individuálnej žaloby, zlučiteľné so systémom ochrany spotrebiteľov ustanoveným smernicou 93/13.
- 29 V tejto súvislosti treba konštatovať, že v prípade neexistencie zosúladenia procesných pravidiel upravujúcich prijímanie takýchto predbežných opatrení, ako aj vzťahy medzi hromadnými a individuálnymi žalobami stanovenými v smernici 93/13 vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu prináleží, aby na základe zásady procesnej autonómie také pravidlá zaviedol, avšak pod podmienkou, že nesmú byť menej priaznivé než pravidlá, ktoré upravujú obdobné situácie podliehajúce vnútroštátnemu právu (zásada ekvivalencie), a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv spotrebiteľov, ktoré priznáva právo Únie (zásada efektivity) (pozri rozsudok zo 14. apríla 2016, Sales Sinués a Drame Ba, C-381/14 a C-385/14, EU:C:2016:252, bod 32 a citovanú judikatúru).
- 30 Pokiaľ ide po prvé o zásadu ekvivalencie, v rozhodnutiach vnútroštátneho súdu nič nenaznačuje, že článok 721 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku bol uplatnený odlišne v sporoch týkajúcich sa práv založených na vnútroštátnom práve a v sporoch týkajúcich sa práv založených na práve Únie.

- 31 Po druhé, pokiaľ ide o zásadu efektivity, Súdny dvor už viackrát pripomenul, že každý prípad, v ktorom sa kladie otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie vedie k nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práva Únie, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v celom konaní, jeho priebeh a jeho osobitosti na rôznych vnútroštátnych súdoch (rozsudok z 18. februára 2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, bod 43 a citovaná judikatúra).
- 32 V prejednávanej veci treba konštatovať, že článok 721 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku zakazuje, aby vnútroštátny súd *ex offio* nariadil predbežné opatrenia, a to aj v prípade, že sú skutočne splnené hmotnoprávne podmienky stanovené vo vnútroštátnom práve na ich vydanie. Z toho vyplýva, že v rámci individuálnej žaloby podanej s cieľom namietat' nekalú povahu zmluvnej podmienky, ktorej výsledok sa stále viaže na výsledok prejednávanej hromadnej žaloby v súlade so zásadami uvedenými v rozsudku zo 14. apríla 2016, Sales Sinués a Drame Ba (C-381/14 a C-385/14, EU:C:2016:252), má spotrebiteľ nárok na dočasnú ochranu v záujme zmiernenia nepriaznivých účinkov neprimeranej dĺžky súdneho konania len za predpokladu, že podal výslovný návrh na prijatie predbežných opatrení.
- 33 Treba však uviesť, že so zreteľom na priebeh a zložitosť vnútroštátneho konania dotknutého vo veci samej, najmä pokiaľ ide o vzťahy medzi individuálnymi žalobami a paralelnými hromadnými žalobami, existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ taký návrh nepodá, a to aj napriek tomu, že hmotnoprávne podmienky stanovené vo vnútroštátnom práve na vydanie predbežných opatrení sú prípadne splnené, lebo nepozná alebo nechápe rozsah svojich práv.
- 34 Treba teda konštatovať, že takýto procesný režim, v ktorom súd rozhodujúci o individuálnej žalobe o určenie nekalej povahy zmluvnej podmienky nemôže nariadiť predbežné opatrenia vrátane najmä prerušenia uplatňovania tejto podmienky dovtedy, dokiaľ to bude považovať za potrebné, resp. do vydania konečného rozsudku v paralelne prebiehajúcim konaní o hromadnej žalobe, a to aj v prípade, keď je vydanie takýchto opatrení potrebné na zabezpečenie úplnej účinnosti konečného súdneho rozhodnutia o existencii práv vyplývajúcich zo smernice 93/13, ktoré má byť vydané, môže ohroziť efektivitu ochrany zaručenú touto smernicou (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. marca 2007, Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163, body 67 a 77, ako aj rozsudok zo 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, bod 59).
- 35 Ak sa totiž konajúcemu súdu znemožňuje, aby *ex offio* nariadil predbežné opatrenia v prípade, že spotrebiteľ, rovnako ako vo veciach samých, výslovne nenavrhol takéto opatrenia v rámci individuálnej žaloby s cieľom zabrániť ďalšiemu uplatňovaniu podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu až do vydania konečného rozsudku v paralelne prebiehajúcim konaní o hromadnej žalobe, konajúci súd nemôže zabrániť tomu, aby tento spotrebiteľ neplatil v priebehu súdneho konania, ktorého dĺžka môže byť značná, vyššie mesačné splátky, ako sú tie, ktoré by naozaj platil, keby sa dotknutá podmienka musela zrušiť. To platí tým skôr, ak existuje reálne a bezprostredné riziko, že platobná schopnosť daného spotrebiteľa bude medzičasom ohrozená a finančné inštitúcie iniciujú konanie o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, aby uplatnením záložného práva na byt spotrebiteľa a jeho rodiny dosiahli splatenie prípadných neoprávnene požadovaných súm.
- 36 So zreteľom na uvedené charakteristiky treba uviesť, že dotknutý procesný systém nie je v súlade so zásadou efektivity, lebo ochrana priznaná spotrebiteľovi v konaniach o individuálnych žalobách, ktorých výsledok sa viaže na výsledok prebiehajúceho konania o hromadnej žalobe, sa zdá ako neúplná a nedostatočná a v rozpore s článkom 7 ods. 1 smernice 93/13 nepredstavuje ani primeraný, ani účinný prostriedok na zabránenie tomu, aby sa používala nekalá zmluvná podmienka, aká bola napadnutá v konaní vo veci samej (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júla 2014, Sánchez Morcillo a Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, bod 43).
- 37 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je teda potrebné na druhú a tretiu otázku odpovedať v tom zmysle, že článok 7 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je tá vo veci samej, ktorá neumožňuje súdu rozhodujúcemu o individuálnej žalobe spotrebiteľa smerujúcej ku konštatovaniu nekalej povahy zmluvnej podmienky, ktorá ho spája

s podnikateľom, *ex offio* prijať predbežné opatrenia na dobu, ktorú považuje za potrebnú, v očakávaní konečného rozsudku týkajúceho sa prebiehajúcej hromadnej žaloby, ktorej výsledok možno uplatniť na individuálnu žalobu, ak sú také opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie úplnej účinnosti súdneho rozhodnutia zasahujúceho do práv, ktorých sa spotrebiteľ dovoľáva na základe smernice 93/13.

O trovách

- 38 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je tá vo veci samej, ktorá neumožňuje súdu rozhodujúcemu o individuálnej žalobe spotrebiteľa smerujúcej ku konštatovaniu nekalej povahy zmluvnej podmienky, ktorá ho spája s podnikateľom, *ex offio* prijať predbežné opatrenia na dobu, ktorú považuje za potrebnú, v očakávaní konečného rozsudku týkajúceho sa prebiehajúcej hromadnej žaloby, ktorej výsledok možno uplatniť na individuálnu žalobu, ak sú také opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie úplnej účinnosti súdneho rozhodnutia zasahujúceho do práv, ktorých sa spotrebiteľ dovoľáva na základe smernice 93/13.

Podpisy